

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Ljubljana

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 24. junija 1924.

Telefon štev. 552

ŠTEV. 74.

Minister trgovine in industrije o naših gospodarskih vprašanjih.

Minister trgovine in industrije dr. H. Krizman je sprejel v soboto tajnika trgovske in obrtniške zbornice g. Ivana Mohoriča in mu podal glede najvažnejših aktualnih vprašanj našega trgovstva sledeče informacije:

Na vlogo Zveze gremijev, da bi se ji dovolilo sodelovanje v komisiji za izdelavo enotnega obrtnega reda za celo državo, je izjavil g. minister, da je splošni del obrtnega reda, ki ga je izdelala interna komisija strokovnjakov v trgovskem ministrstvu, sedaj razposlan vsem oddelkom ministrstva, da skličejo anketo interesiranih stanovskih in strokovnih korporacij ter naberejo gradivo in predloge za širšo končno anketo, ki se bo v tej zadevi vršila pozneje v Beogradu in katera bo imela definitivno redigirati cel zakon.

Za izvoz vina na Češkoslovaško v okviru nove ravnokar sklenjene pogodbe, bodo pooblaščenec trgovske in obrtniške zbornice, da izdajajo interesentom izvozne certifikate. Interes našega gospodarstva gre za tem, da se češki trg za naša vina trajno pridobi in osvoji, ne pa, da se momentano izvozi tja neka količina slabega vina, ki bi nam pokvarila sloves naših vin za bodoče kupčijske stike. G.

minister je povdarjal, da gre pri tej pogodbi v prvi vrsti za interese slovenskega vinogradništva, ki razpolaga z najboljšimi kvalitetami vina in izrazil nado, da bo trgovska zbornica te interese našega gospodarstva ter želje ministrstva pri izdajanju certifikatov upoštevala.

Na pripombo, da je zadnja naredba o znižanju prevozne tarife za prevoz moke v pasivne kraje za našo mlinarsko industrijo, kakor tudi za prehrano Slovenije neugodna, ker se po njej Slovenija ne šteje med pasivne kraje v prehranjevalnem oziru, je minister pripomnil, da je že svoječasno stavil ministru saobračaja predlog, da naj velja znižanje voznine tudi za dovoz žita v mline v Sloveniji in za izvoz moke iz teh mlinov. Sedanja naredba favorizira namreč samo vojvodinsko mlinarsko industrijo.

Konečno je sporočil g. minister, da je na zbornično spomenico glede kvarnega konkurenčnega upliva 30% znižanja tranzitnih tarif za jadranski promet, stavil prometnemu ministru predlog, da se zaenkrat vsaj kot najnujnejša od pomoči dovoli enak popust za izvoz lesa iz Slovenije k morju. Minister pričakuje, da bo njegov predlog ugodno rešen.

Sestanek jugoslovanskih in italijanskih gospodarskih krogov v Padovi.

Na iniciativo zveze trgovskih zbornic treh Benečij (Veneto, Tridentinska in Julijska Benečija), se je vršil dne 14. t. m. v Padovi, v prostorih ondotne trgovske zbornice važen sestanek zastopnikov jugoslovanskih in italijanskih trgovskih zbornic. Od jugoslovanskih zbornic so bile zastopane:

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani po gg. E. Hiengu, Mohoriču in dr. Plessu. Razen njih sta prisostvovala sestanku še bančni ravatelj g. Bogadij in industrijalec g. Bratuš. Trgovsko zbornico v Beogradu je zastopal g. dr. Lazar Bugarič, obrtniško zbornico v Beogradu nje predsednik g. Milan Stojanović, industrijsko zbornico g. dr. Stevan Popović, Trgovsko in obrtniško zbornico v Zagrebu sta zastopala gg. podpredsednik zbornice ing. Carnelutti in tajnik g. dr. Mitrovič. Imenovana gospoda sta zastopala tudi osješko in senjsko trgovsko in obrtniško zbornico. Gg. profesor Stefanini in dr. Mirko Buijić sta zastopala splitsko zbornico. Razen teh se je udeležilo sestanka še mnogo drugih zastopnikov naših gospodarskih krogov, med njimi g. ing. Bukovac, ki je zastopal upravo beograjskega velesejma. Tudi sta se udeležila in sodelovala pri zborovanju naš generalni konzul v Trstu g. Stefanović in vicekonzul g. Smiljanić.

Tržaška, goriška in vse druge italijanske zbornice iz treh Benečij so bile zastopane po svojih tajnikih in članih predsedništva. Kot zastopnik italijanske vlade se je udeležil sestanek italijanski poslanik v Beogradu, minister g. Bodrero.

Za predsednika zborovanja je bil izvoljen industrijalec g. komendant Marchetti, predsednik zveze trgovskih zbornic treh Benečij in predsednik trgovske zbornice v Vičenzi, ki je z izbranimi besedami pozdravil navzoče zastopnike. Povdarjal je, da se je s sporazumom, podpisanim v Rimu dne 27. januarja t. l., začela nova blagodejna era v odnošjih med

Italijo in Jugoslavijo. Ti odnošaji bodo morali v obojestranskem interesu postati vedno bolj pristržni in prijateljski. V te svrhe se bo moralo povečati trgovski promet, kateri ima zbog geografske lege obeh držav, zbog že obstoječih starih stikov največje možnosti za ugoden razvoj. Ako pomislimo, da je bil trgovski promet med Italijo in Jugoslavijo v zadnjih letih kljub najrazličnejšim neprijetnostim in oviram znaten in je imel pri tem še vedno rastočo tendenco, smemo z največjim zaupanjem zreti v bodočnost. Naša pričakovanja in naše nade, je povdarjal g. Marchetti, so brezdvomno tudi pričakovanja in nade, ki jih gojita naši vladi, kajti kmalu bo zaključitvi političnega sporazuma so se začela pogajanja za sklenitev trgovske pogodbe, ki se bo, upajmo, mogla zaključiti v najkrajšem času in v obojestransko zadovoljnost. Današnji sestanek naj bo definitiven korak za popolno vzpostavitev gospodarskih odnošajev med obema državama.

V imenu mestne občine Padove je pozdravil delegate kraljevski komisar, gerent mesta gen. Etna.

Minister Bodrero je v svojem govoru, v katerem je tolmačil pozdrave italijanske vlade, povdarjal, da mu je kot italijanskemu poslaniku v Beogradu, dobro znano, kolike važnosti je pospeševanje gospodarskih odnošajev med obema državama, ki sta nedavno sklenili trdno, prijateljsko zvezo. Z največjim zaupanjem bo, kakor dosedaj tudi v bodoče, posvetil svoje moči pospeševanju gospodarskih odnošajev med Italijo in Jugoslavijo. Izraža prepričanje, da bo njegovo delovanje doseglo zaželjeni uspeh s sklenitvijo trgovske pogodbe, ki se ravnokar pripravlja v Beogradu in ki bo imela brezdvomno najugodnejši upliv na razvoj gospodarskih odnošajev med tema dvema državama. Konečno je predlagal, da se pošlje pozdravna brzojavka italijanskemu kralju in Nj. Vel. Kralju Aleksandru.

V imenu jugoslovanskih zastopnikov se je g. dr. Bugarič zahvalil za vabilo in je v svojem nadaljnjem govoru poudarjal potrebo po definitivni ureditvi gospodarskih odnošajev med obema državama. Jugoslavija in Italija imata največji interes na tem, da se zedinita, ker je ena eminentno industrijska, druga agrarna država, obe pa imata vrhu tega največji interes na tem, da se branita pred invazijo nemških produktov. Potreba po medsebojnem upoznanju je nujna in današnji sestanek bo sigurno največ pripomogel k pospešitvi gospodarskih odnošajev.

Zastopnik trgovske zbornice iz Reke g. dr. Griffini je nato v daljšem, strokovno izvrstno izdelanem referatu orisal gospodarski položaj Italije in Jugoslavije, govoril o perspektivah za nadaljnji razvoj trgovskih stikov med tema dvema državama in stavil predloge za pospešitev. Podrobneje vsebino njegovega referata priobčimo v eni prihodnjih številki. Na izvajanju g. dr. Griffina je odgovoril podpredsednik zagrebške trgovske in obrtniške zbornice g. ing. Carnelutti, ki je bil določen za skupnega referenta. Povdarjal je, da se v odnošjih med Jugoslavijo in Italijo pogreša osobito na trgovskem polju intenzivnejših stikov, ki so potrebni za uspešne rezultate sklenjenega sporazuma. Medtem ko investira Italija svoje kapitale v drugih državah, zanemarija popolnoma jugoslovenska tržišča. Italijanska industrija bi se morala živahnejše udeleževati na jugoslovenskem trgu in posnemati nemške industrije, ki v konkurenčnem boju toliko žrtvuje, medtem ko si ne upajo Italijani prevzeti niti najmanjšega rizika. Želi, da bi italijanski trgovci in industrijci pokazali v bodoče večje zanimanje za jugoslovanski trg.

Minister Bodrero je na to izjavil, da je trdno prepričan, da se bodo po sklenitvi trgovske pogodbe brezdvomno poglobili i trgovski odnošaji med obema državama, kar je tudi največja želja italijanskih trgovcev in industrijcev.

Sledil je nato referat g. Spinellija, prometnega referenta Zveze trgovskih zbornic treh Benečij, o perečih prometnih problemih med Italijo in Jugoslavijo. Izvorno izdelan referat je obravnaval vsa važnejša vprašanja, ki se tičejo prometa med Jugoslavijo in Italijo. Ob koncu svojih izvajanj je predlagal resolucijo, katere definitivna redakcija se je po soglasnem sklepu prepustila ožjemu odboru, da o njej razpravlja in jo predloži popoldanski seji. V ta ožji odbor so bili izvoljeni s strani jugoslovanskih udeležencev gg.: dr. Bugarič, Mohorič, ing. Carnelutti in dr. Buijić.

Nato so se dela prekinila in se je določilo nadaljevanje za 16. uro.

Pri popoldanski seji je tajnik goriške zbornice gosp. dr. Sturmič govoril o železniški zvezi Ajdovščina—Logatec ter priporočal predsedništvu, da zainteresira obe vladi za čimprejšnjo izvršitev te zveze.

Ker je bil s tem izčrpan dnevni red, je predsednik g. Marchetti prečital sledečo resolucijo:

»Sestanek trgovskih zbornic treh Benečij in Jugoslavije ugotavlja, da je dosegel neposreden kontakt med zastopniki obeh držav popoln uspeh; izraža željo, da bi se trgovska pogodba med obema državama sklenila in izvršila v najkrajšem času;

smatra za neobhodno in nujno potrebno uveljavljenje direktnega železniškega tarifa za prevoz potnikov in blaga v soglasju s projekti, ki se

delajo in s konvencijami, sklenjenimi v Portorose 1921 in v Genfu 1923; tudi smatra za neobhodno in nujno potrebno ustanovitev mednarodnih enotnih železniških postaj v svrhu olajšanja železniških, carinskih in sanitarnih manipulacij;

priporoča nadalje čimprejšnjo zgradbo železniških zvez, ki bi skrajšale zvezo med železniškim omrežjem Julijske Benečije in Jugoslavije; želi, da bi finančni eksponenti obeh držav sklenili uspešen in takojšen sporazum glede organizacije kredita.

Sestanek izraža nadalje željo, da bi pomenilo današnje delo odločen korak za pristržen sporazum, ki bo pospeševal gospodarski razvoj med obema narodoma na bazi popolnega razumevanja skupnih interesov, da se ojačajo sklenjeni sporazumi med obema državama.

Z ozirom na koristnost neposrednih stikov med kompetentnimi zastopniki, izražajo zastopniki željo, da bi se v bodoče ponovno vršili sestanki zastopnikov trgovskih zbornic obeh držav.

Po glasovanju resolucije, ki je bila soglasno sprejeta, se je g. dr. Popović v imenu jugoslovanskih zastopnikov zahvalil pripravljalnemu odboru za sprejem, izražajoč željo, da bi imel sestanek pozitivne rezultate. Na to se je g. Marchetti zahvalil vsem udeležencem ter zaključil zborovanje.

Po sestanku so si vsi zastopniki ogledali velesejem.

Zvečer ob 8. uri se je vršil slaven banket, katerega je priredila na čast došlim zastopnikom mestna občina, predsedništvo Trgovske zbornice in uprava velesejma. Na banketu je najprej pozdravil g. Marchetti, kateremu se je zahvalil naš vicekonzul v Trstu g. Smiljanić. Sledilo so na to pristržne napitnice ministra Bodrera, ing. Carneluttija in dr. Plessa, ki je orisal dosedanj razvoj medsebojnih gospodarskih stikov, povdarjaljoč pri tem, da so dani vsi pogoji, da se ti stiki pri smotreni in intenzivni organizaciji znatno povečajo.

Za g. dr. Plessom je govoril še g. prof. W. Stefanini.

Vsi govorniki so, tako tekom zborovanja, kakor tudi tekom banketa, povdarjali potrebo in važnost neposrednih stikov med gospodarskimi zastopniki obeh držav, vsi so bili soglasni v tem, da je vzajemno delo neobhodno potrebno za poglobitev gospodarskih stikov, za olajšanje prometnih, carinskih in vseh drugih težkoč, ki še obstojijo med posameznimi državami in ni dvoma, da bo sestanek v Padovi v veliki meri pripomogel k poglobitvi gospodarskih odnošajev med nami in Italijo.

Položaj na našem tekstilnem trgu.

Precejšen del naše potrebe na tekstilnem blagu krijemo v naši kraljevini z uvozom iz Češkoslovaške. Češkoslovaška je iz tega razloga živo zainteresirana na našem tekstilnem trgu. O tem položaju priobčuje te dni neki veleugledni češkoslovaški strokovni list za češkoslovaške izvoznike tekstilnega blaga informacijo, ki bo brez dvoma zanimala ne le trgovce z manufakturnim blagom, ampak tudi ostale gospodarske kroge, da zvedo, kako presoja inozemstvo naš gospodarski položaj. Poročilo podajamo zaradi tega v nastopnem prevodu:

»Tekstilna trgovina v Jugoslaviji preživlja težko krizo. Uvozniki imajo iz različnih vzrokov upravičene dvome, da se bodo tržne razmere ugodno

razvile. Skladišča so prenapolnjena z blagom vseh vrst. Dohajajoča naročila so tako malenkostna, da ne morejo pospešiti vsaj delne izpraznitve skladišč. Zelo malenkosten je zaradi tega tudi dotok denarja. Čas poteka ob slabi kupčiji, plačilni roki tako glede računov, kakor glede akceptov itd. se bližajo, a prvotno za poravnavo računov in akceptov namenjeno izkupilo se mora porabljeti za carinjenje pozimi naročenega blaga, ki šele sedaj dohaja. Na ta način se trgovci s tkaninami vedno bolj zadolžujejo in ne vedo, kako naj se rešijo iz tega težkega položaja.

Seveda se mora pri tem delati razliko med starimi trgovinami, ki se vodijo po strokovnih izkušnjah, in med trgovci, ki izrabljajo le konjunkturo. Zadnji niso imeli na razpolago niti zadostnih denarnih sredstev, niti potrebnih strokovnih izkušenj, vsled česar se nahajajo sedaj pred povsem novim položajem, v kakršnem še niso nikdar bili. Šele sedaj občutijo pomanjkanje strokovnega znanja. Veletrgovci ne čakajo več na odjemalce, ampak pošiljajo sami potnike po državi, ki ponujajo blago na kredit po ugodnih pogojih in še ugodnejših cenah. Pri tem se prav nič ne ozirajo na premoženjske razmere odjemalcev, ampak težijo le za tem, da se za vsako ceno znebe blaga, ki je postalo nemoderno, in pridobe prostor za sveže, moderno blago. Nastopil je čas konkurence. Trgovine so večinoma v nelikvidnem položaju.

Omenjati je treba tudi zakon o izvenkonkurzni prisilni poravnavi z dne 28. aprila 1916, čigar veljavnost se je z zakonom o proračunskih dvanaestih za mesec januar in februar 1922 proširila na celo kraljevino. Ta sicer nepopularen zakon, ki se ga smatra za zapuščino avstrijske (švabske) zakonodaje, ne nudi brezvestnim trgovcem le možnosti, ampak tudi vzpodbudo prikratiti pravice upnikov. Na ta način se pod zaščito zakona sicer počasi, ampak vedno bolj in bolj udomačuje nemoralna, ki vpliva direktno na kreditno bazo jugoslovanskega tr-

govstva, indirektno pa na celotno narodno gospodarstvo. V merodajnih jugoslovanskih krogih se napram temu zakonu uveljavlja neka animoziteta in pojavljajo se zahteve za njegovo ukinitve. Dosedanje izkušnje kažejo, da prihaja najvišji odstotek prošelj za dovoljenje za izvenkonkurzno prisilno poravnavo iz vrst trgovcev s tkaninami. V ostalem ta zakon po svojem bistvu širšim plastem malih trgovcev po deželi še ni splošno znan. Domneva pa se, da ne bo ostal brez vpliva tudi na te, čim se seznanijo z ugodnostmi, katere jim nudi.

Spričo teh razmer se mora češkoslovaškim izvoznikom nujno priporočati, da pri izvozu tkanin v Jugoslavijo čim previdneje postopajo. O novih odjemalcih naj zahtevajo zanesljive informacije ali od banke, s katero so v zvezi, ali od češkoslovaškega generalnega konzulata, ki radevolje daje informacije proti povračilu dejanskih izdatkov. Pogosto se dogaja, da dajejo naši izvozniki blago na kredit komurkoli, ne da bi se o njem preje informirali. Šele, ako dolжник ne plača, se obračajo na generalni konzulat, naj jim pripomore do plačila. Pri tem seveda niso na jasnem, da nima konzulat nikakih sredstev na razpolago, da bi mogel dolžnika prisiliti do plačila in da more na dolžnika vplivati le v moralnem oziru.

Kar se tiče inozemske konkurence, je glede uvoza tkanin v Jugoslavijo Italija še vedno na prvem mestu. Italijanski uvoz se ceni na 60 do 70% celokupnega uvoza. Glede cene je Italija za približno 8 do 10% cenejša. Tudi kvaliteta se je baje v zadnjem času bistveno izboljšala. Italijanske tovarne izkušajo posnemati češkoslovaške izdelke tako glede kvalitete, kakor glede vzorcev. Razlika v ceni obstoji po mnenju informiranih trgov v glavnem v tem, da so italijanske mezde za približno 4% nižje. Tudi cenejši transport sirovin v Italijo in cenejši transport izdelkov v Jugoslavijo in mogoče cenejši kapital imajo pri tem neko, vsekakor ne podrejeno vlogo.

Vsebina faktorne klavzule. — Za katera opravila velja faktorna podsodnost in njeno trajanje?

Zakon pravi, da mora biti zaznamek v fakturi te vsebine, »da ie v določenem kraju opraviti plačilo in da se smejo na istem kraju podajati tožbe, izvirajoče iz dotičnega opravila«. Ni potrebno, da se ta zaznamek doslovno tako glasi; vsekakor pa mora vsaj po svojem zmislu ustrezati temu zakonitemu predpisu. Mora torej izreči, da je plačati na kraju, ki se hkratu določi, in da se tožbe iz tega opravila podajo na istem kraju.

Ne ustreza bi torej zakonu in ne bi imel zaželjenega učinka glede podsodnosti zaznamek, ako bi bil v njem imenovan drug kraj za tožbe, nego je določen za plačilo. Le navidezna pa je razlika in torej zaznamek ustreza zakonu, ako določa za kraj tožbe kraj, na katerem ima sodišče svoj sedež, pa leži kraj, ki je določen za kraj plačila v okrožju tega sodišča. Izogibali pa se je temu, da bi se določila dva različna plačilna kraja, a eden izmed njih pa za kraj tožbe. So vrhovne odločbe, ki tudi v takih primerih priznajo zaznamku po zakonu zahtevano skladnost plačilnega kraja s krajem tožbe; je pa tudi takih — celo novejših — ki to zanikajo.

V praksi se je udomačilo zaznamku sledeče besedilo: »Plača in toži se v« (sledi ime kraja). Ta zaznamek je pa sam na sebi nekaj preozek. Pomeni prav za prav, da se morejo na tem kraju podati samo tožbe na plačilo. Ne izraža pa, da se smejo podati tembolj tudi vse druge tožbe, ki izvirajo iz dotičnega opravila. To pa redno nima škodljivih posledic. Saj oni, ki fakturo izstavi, redoma označi kraj svojega stanovišča za plačilni kraj, pa ostane za tožbe iz tega opravila zoper njega itak ta kraj v veljavi po splošnih predpisih o podsodnosti.

Tu bodi dovoljeno, mimogrede pripomniti, da nekatere dunajske tvrdke, namesto Dunaja v poslih z našimi državljanji izven Slovenije določijo za kraj plačila in tožbe kak kraj — v Sloveniji. To kaže, da imajo večje zaupanje v točnost našega pravosodstva, kljub vsem težavam, s katerimi se tudi mi borimo, nego v svoje lastno, in se nadejajo, da na ta način spešneje pridejo do svojih pravic.

Pod faktorno podsodnost, čim je ustanovljena, pa spadajo vse tožbe, ki izvirajo iz dotičnega pravnega opravila. Ne torej samo tožbe, da se ugotovi, ali pogodba obstaja ali ne obstaja; ne samo tožbe, da se pogodba izpolni ali razveljavi; da se plača odškodnina, ker se pogodba sploh ni izpolnila ali ni izpolnila prav. Ne samo tožba na plačilo, ne samo tožbe zoper prodajalca; temveč tudi tožbe zoper kupca, ki se proti njemu podajo iz dotičnega pravnega opravila.

Ker je tak zaznamek dopusten po zakonu samo v fakturah, je s tem tudi že določeno, kake vrste morejo biti pravna opravila, glede katerih je možna faktorna podsodnost. Gre vedno samo za neposredno prevedbo stvarnih dobrin (blaga) potom pravnega posla: torej večinoma za kup in prodajo; a tudi še za zamenjavo, ako je način plačila primeren izražen z besedami »proti zamenjavi z drugimi predmeti« ali slično. Saj le v teh primerih se dobavi blago in se pošiljajo fakture. Ne morejo se pa s to podsodnostjo uveljavljati zahtevki n. pr. iz odpremne pogodbe, poročstva, mezdnih pogodb in sličnih; saj se v teh primerih ne zahteva plačilo za blago, temveč za delo ob blagu ali z blagom. Nemerodajno pa je, ko gre za kup ozir. zamenjavo, da li kupec svojo trgovsko obrt vedoma opravlja baš z

blagom take vrste ali druge vrste. Tudi ni treba, da bi bil dotični papir z napominjanim zaznamkom izrečno označen za fakturo. Dovolj je, da je res faktura v obrazloženem zmislu.

Za ustanovitev faktorne podsodnosti je dalje treba, da naslovljenec sprejme fakturo z omenjenim zaznamkom brez očitavanja (graje). Nastane pa vprašanje, do kedaj je to očitavanje podati, da je pravočasno in da prepereči faktorno podsodnost. — Zakon o tem nima nobene izrecne določbe. Izven vsakega dvoma pa je, da bi nasprotovalo zakonu, ako bi kupec mogel grajati fakturo vsak čas, kadarkoli. Saj bi se po tem nikdar ne moglo vedeti, ali obstaja podsodnost ali ne. Pač pa se v praksi borita za zmago dve mnenji. Po enem naziranju je dovoljeno kupcu, da počaka, da dospe blago, in da se šele nato izjavi o fakturi. To naziranje pa je nevzdržno. Čas, ko dospe blago, je povsem neodločilen. Saj si mora kupec tudi brez blaga in njegovega ogleda biti na jasnem, da li sprejme faktorni pogoj plačilnega in tržnega blaga ali ne; tudi je po § 88., 2. odst. jur. norme dopustno, da se dopslje faktura z učinkom že pred dohodom blaga. Tudi sama graja blaga ni očitovanje fakturi po tem zakonitem določilu.

Drugo mnenje zahteva, da naslovljenec grajaj fakturo v onem roku, kateri je dan po zakonu za sprejem ponudbe (oferta). To mnenje je pravilno in utemeljeno po analogiji določil §§ 862., 904. obč. drž. zak. in čl. 319., 323., 347. trg. zak. Treba je torej opraviti to očitavanje brez odloga, t. j. kakor to zahteva in nanese poslovanje, ki je redno poslovanje dobrega in skrbnega trgovca.

Čim je faktorna podsodnost ustanovljena, ostane v veljavi, naj je tudi ena ali druga sfranka pozneje opustila opravljanje trgovinske obrti. Tudi če traja še nadalje v prid in na breme univerzalnega naslednika prvotnih strank: saj podstavlja univerzalni naslednik v imovinsko-pravnem pogledu osebnost svojega pravnega prednika. Tudi zahtevajoči upnik, kateremu je bila terjatev preodkazana v poteg, more uveljavljati faktorno podsodnost, katero je mogel uveljavljati zavezanec; saj ravna po § 308. izv. reda v zastopstvu zavezanca. Toliko je pa faktorna podsodnost vezana na osebe, ki so bile neposredno udeležene pri njenem ustvarjanju, da prestane zoper singularnega naslednika kupca, o katerem se pač ne more reči, da je glede njega izpolnjen pogoj § 88/2. jur. norme, namreč sprejem fakture brez očitavanja.

Razume se po sebi, da prestane faktorna podsodnost z naknadnim sporazumom med prizadetimi, da se razveljavi. rš.

M. Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Velike konfekcije na Dunaju, v Pragi in v Prosnicu temelje na hišni industriji in po njej ustvarjajo pravo industrijo z izvežbanimi in zvedenimi delavkami, ki so voljne in v položaju, da delajo doma po ceni dobro izdelano obleko. Take ugodne kraje je treba pri nas najti, kakor tudi delavke in delavce.

Da bi se mogel najti kraj, ugoden za konfekcijo, je treba povpraševati v vseh krajih, v katerih se sedaj izdeluje konfekcija. Vsa tak ugoden kraj je treba pospeševati in vsak poseben talent za krojenje in organizacijo dela dalje razvijati in podpirati. Presoditi se mora sedanj položaj tam, kjer so prvi počelki hišne industrije že dani. Ker je verjeto, da je več tudi drugih krajev, ugodnih za ustvaritev konfekcije, bi bilo treba povsod, kjer bi bila dana možnost, ustvariti konfekcijo, posvečati posebno pozornost. Posebno bi bilo potreba pospeševati kon-

fekcijo s specialnimi kurzi: 1. za posamezne vrste perila, tako za moške srajce in spodnje hlače ter kombinacije, za mizne prte, zavese, za delo s stroji, za izdelovanje robov in ažurjev, moške ovratnice, naprsnike in manšete; 2. za ženske bluze; 3. za otroške obleke; 4. za finejšo moško konfekcijo; 5. za ostalo žensko konfekcijo; 6. za izdelovanje rokavic; 7. otroških čevčkov; 8. kravač itd. Kurzi naj bi bili dnevni, večerni, ali pa le ob nedeljah in praznikih in naj bi trajali toliko časa, kolikor je potrebno, da se delavka usposobi za razne vrste izdelkov. Prirejati bi jih mogli tudi trgovci z oblekami in perilom.

Razume se, da je poleg tega potrebno: 1. da ima vsak trg žensko delavsko šolo, kjer poučujejo učiteljice po izvršeni osnovni šoli krojenje in šivanje; 2. da ima vsako večje mesto strokovno šolo; 3. da so v velikih mestih višje šole s penziji, kjer naj bi učile najboljše najboljše moči, da se učenke usposobijo za poslovodkinje ali učiteljice po manjših krajih in na nižjih šolah; 4. da se v naših velikih mestih ustanove akademije za krojače z vsemi specialnimi strokami; 5. da se vsaki delavec ali delavka, ki je pokazala poseben dar, šola naprej na državne stroške za specialne stroke, ali pa da se jim povrne stroške za potovanje in bivanje v inozemstvu, kjer bi se spopolnili v svoji stroki; 6. da se začne izdajati strokovni list za krojače; 7. da se sestavijo ali prevedejo vse potrebne strokovne knjige za vsako posamezno stroko; 8. da se nalože na uvoz konfekcije ustrezne carine, ker ravno za ustvaritev konfekcije ne more biti povoda za izgovor, da bi ne imeli vsled velikih instalacij kapitala. (Dalje prih.)

Trboveljski premog in drva

dobavlja

DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8. — Telefon 233. Plačilo tudi na obroke!

Trgovina.

Kdo sme prodajati denaturiran špirit? Po razpisu generalne direkcije posrednih davkov z dne 19. februarja t. l. je prepovedano prodajati denaturiran špirit v vseh prodajalnah, v katerih točijo pijače, na drobno ali na debelo. Potemtakem je prepovedano prodajati denaturiran špirit v vseh onih prodajalnah, v katerih se pijače pretakajo v manjše posode, kjer se pa pijače ne pretakajo, se sme brez ovir prodajati tudi denaturiran špirit. Denaturiran špirit smejo torej prodajati špicerijske trgovine, ki prodajajo poleg ostalega blaga tudi alkoholne pijače v zaprtih, originalnih steklenicah, ako se v prodajalni ne odpirajo in ne pretakajo v manjše posode in tudi v prodajalni ne polnijo.

Ukinitve uvozne prepovedi za sladkor iz Italije. Kakor smo že svoječasno poročali, je Italija izvozno prepoved v zadnjem času izdatno omejila, po najnovejših poročilih pa namerava Italija ukiniti uvozno prepoved izza dne 1. avgusta t. l. brez vsake omejitve.

Direktni transporti lesa za Anglijo. »Intercontinentale«, jugoslovanska transportna in prometna d. d. v Ljubljani, naznanja, da bo parnik »Cypria« koncem tega in začetkom drugega meseca vkraval v Trstu blago za angleške luke Belfast in Glasgow. Za transporte lesa se bodo računale sledeče postavke: mehke rezan les do 6 m dolžine od Bord Trst do Belfast Bord, oziroma Glasgow Bord Sh 62/6 per Standart, prištevši pristojbine ukrajanja Lit 1.50 za m³. Trd rezan les do 6 m dolžine: od Bord Trst do Bord Belfast in Glasgow Sh 35/1 za 1000 kg, prištevši pristojbine ukrajanja Lit 2.50 za 1000 kg.

Čehoslovaška trgovinska bilanca za prve štiri mesece l. 1924. Aktivum čehoslovaške trgovinske bilance za naznačeni čas znaša 450.8 milijonov kron. Vrednost uvoznega blaga je znašala 4.904.475.000 K; izvoznega blaga pa 4.453.652.000 K. Čehoslovaška je več blaga uvozila nego izvozila iz nastopnih držav: iz Belgije za 6 milijonov,

iz Francije za 81 milijonov, iz Italije za 142 milijonov, iz Nemčije za 617 milijonov, iz Nizozemske za 28 milijonov, iz Poljske za 31 milijonov, iz Amerike za 51 milijonov in iz ostalih držav za 56 milijonov. Izvozila pa je več nego uvozila: na Ogrsko za 137 milijonov, v Avstrijo za 758 milijonov, na Rumunsko za 142 milijonov, v našo kraljevino za 161 milijonov, v Švico za 23 milijonov in na Angleško za 243 milijonov.

Velesajem v Lyonu. — Naša vlada je sklenila osnovati v Lyonu lastno generalno zastopništvo, ki naj omogoči čim boljše trgovske stike naše države z lyon-skim tržiščem in sosednimi pokrajina-mi. Zastopništvo bo imelo tudi nalogo, da posreduje za naše interese čim ugodnejša mesta na lyon-skem velesajmu.

Konferenca čehoslovaških in severoitalijanskih trgovskih zbornic. Ob priliki otvoritve velesajma se je vršila dne 7. junija t. l. v Padovi tudi konferenca čehoslovaških in severoitalijanskih zbornic, katere se je od čehoslovaške strani udeležilo pod vodstvom trgovskega ministra ing. Nováka številno zastopstvo gospodarskih krogov. Na konferenci se je sklenilo ustanoviti poseben stalen odbor, ki ima nalogo, da proučuje medsebojne razmere in stavi predloge, potrebne za ustvaritev čim ožjih trgovskih stikov. Odbor se namerava v prvi vrsti prizadevati za uvedbo direktnih tarifov in za izvršitev sklepov, sklenjenih na konferencah v Porto-Rose, Milanu in Genovi.

Industrija.

Nova tovarna za umetno svilo. — Centrala industrijskih korporacij kraljevine SHS v Beogradu naznanja, da bo s 1. julijem t. l. začela obratovati nova tovarna za umetno svilo Vasa Srdanović i Kabrhel v Pančevu. To bo edina nacionalna tovarna te vrste v Jugoslaviji.

Delavnice bivše južne železnice. — Upravni odbor Donavsko-savsko-jadranske železnice (prejšnje južne železnice) namerava pretvoriti delavnice na Dumanju in v Gradcu v zasebno delniško družbo. Nova družba, ki je v ozkih stikih z delniško družbo »Metalum« v Berlinu, bo izdelovati povsem druge produkte, kakor jih izdelujejo sedanje delavnice. Sedanje delovanje kljub velikemu obsegu in visokim investicijam ne donaja nikakega dobička.

Križa poljske tekstilne industrije. Na Poljskem se splošno občuti veliko pomanjkanje gotovine, ki je nastopilo s stabilizacijo valute. Osebito težko stališče ima tekstilna industrija, kateri povzroča celo izplačilo mezd velike težave. Vlada je za omiljenje krize naročila večje množine blaga, vendar jih industrija ne more izvršiti, ker nima sredstev za nakup sirovin. Pričakuje se, da bodo tudi največja podjetja v doglednem času prisiljena odpuščati delavstvo.

Carina.

Blago z Reke. — Generalna direkcija carin je odločila, da se blago, ki je reškega izvora, carini po minimalni carinski tarifi.

Načrt uvozne carinske tarife dovršen. — Komisija, ki je v Generalni direkciji carin izdelovala načrt uvozne tarife, je dokončala svoje delo. — Načrt je bil takoj predložen ministroma za finance in za trgovino in industrijo na proučevanje. Nova uvozna tarifa predvideva znatno povečanje carinskih postavk na poedine uvozne predmete.

Omejitev carinjenja v Boh. Bistrici. — Izza dne 1. junija t. l. je omejeno carinjenje za izvoz v Italijo namenjenega blaga na postaji Boh. Bistrica-Jezero na nastopni način: Na postaji Bistrica-Boh. Jezero se smejo cariniti le pošiljke, oddane na postajah na progi med postajami Dobrava-Vintgar in Bistrica-Boh. Jezero, namenjene za izvoz preko Podbrda. Izvozno carinjenje vseh pošiljk, oddanih na drugih postajah, se mora opraviti najkasneje na postaji Jesenice, ako se ne opravi že na kateri prejšnjih postaj. Na postajah pred Jesenicami se ne smejo sprejemati tovarni listi, na katerih označi pošiljatev, da želi ocariniti izvozno blago v Bistrici-Boh. Jezero. Za zainteresirane stranke, katere imajo uverenja o zavarovanju valute deponirana pri carinarnici v Bistrici, naj izposlujejo odpošiljatev teh za uvozno carinjenje potrebnih uverenj na carinarnico na Jesenicah ali na katero drugo carinarnico za progi pred Jesenicami.

Davki in takse.

Kuluk. — Določila o kuluku, ki so se uveljavila s finančnim zakonom o proračunskih dvanajstih za mesece julij, avgust in september l. 1923., so se uknila s čl. 289. finančnega zakona za leto 1924./1925. Hkratu se je prepustilo oblastim, okrožjem, županijam, okrajem in občinam, da vzdržujejo ceste, poverjene njih upravi in vzdrževanju, ali z dokladi ali s kulukom na način, kakor to odredi minister za zgradbe s posebnim pravilnikom. Ta pravilnik je minister za zgradbe že sestavil in se v doglednem času objavi v Uradnem listu.

Občinske nabave in davek na poslovni promet. — Finančna delegacija v Zagrebu je v nekem konkretnem primeru odločila, da občinske blagajnice ob izplačilu občinskih dobav niso dolžne pobrati 1% davka na poslovni promet in 1% prispevka za nabavljalne zadrage, ampak je ta dolžnost omejena le na državne blagajnice ob izplačilu državnih nabav.

Davčno okrajno oblastvo v Ljutomeru razglasa: Objavlja se, da je davek na poslovni promet za davčno leto 1923 in 1924 in naknadno za davčno leto 1922 za novo pričete obrate, po določitih zakona o davku na poslovni promet z dne 31. januarja 1922, Ur. list št. 20, za politični okraj Ljutomer odmerjen. Davčni zavezanci se opozarjajo, da lahko v pogledajo odmerni izkaz pri pristojnem davčnem uradu ali pa razen krajevne občine Ljutomer in Gornja Radgona tudi pri pristojni občini v času od 21. junija 1924 do vštete 5. julija 1924. V smislu člena 10. cit. zakona so izgubili pravico pritožbe oni davčni zavezanci, ki na splošni poziv za davčno leto 1923 z dne 1. julija 1923, št. 1033/1923, odnosno za davčno leto 1924 na poziv delegacije ministrstva financ z dne 18. januarja 1924, št. A I 2834/1923 niso vložili prijave ali pa ne v določenem roku. Pravica pritožbe je razvidna v odmernem izkazu. Predpis davka na poslovni promet onim zavezancem, ki imajo pravico pritožbe in ki v 15 dneh po preteku roka za vlogi odmere, to je do vštete 20. julija 1924, ne vložijo pritožbe ali pritožbe pri davčnem okrajnem oblastvu v Ljutomeru, postane pravomočen. Obenem se davčni zavezanci opozarjajo, da je večina na predpise za leti 1923 in 1924 že v smislu § 5. zak. z dne 9. marca 1870, drž. zak. št. 28, kaj na račun vplačala ter jim davčni urad po sedanjem predpisu plačilo izravna in da bodo imeli nekateri zaostanke, nekateri pa preplačila.

Promet.

Prometna konferenca. Včeraj, dne 23. junija se je vršila na železniškem ravnateljstvu v Beogradu, konferenca vseh železniških ravnateljev in njihovih pomočnikov, načelnikov in strokovnjakov, na kateri se je razpravljalo o splošnih prometnih vprašanjih, posebno glede prihodnje izvozne kampanje.

Železniški promet v tržaškem pristanišču. V Trstu je v mesecu marcu t. l. došlo po železnici 1.176.886 q blaga, iz Trsta pa se je z železnico odpeljalo 1.711.340 stotov. Celoten promet je znašal 2.888.226 q, dočim je znašal v istem mesecu leta 1923. le 1.539.469 q. Povišek znaša torej 87%. Promet v marcu t. l. daleko presega tudi predvojni promet, ki je n. pr. v mesecu marcu t. l. znašal le 2.300.179 q. Na dan se je v mesecu marcu t. l. naložilo in razložilo povprečno po 931 vagonov. V Trstu je došlo največ blaga iz Italije (404.778 q), iz Čehoslovaške (302.473 q), iz Avstrije (230.242 q) in iz naše kraljevine (163 tisoč 514 q in 1250 komadov), iz Madžarske (59.776 q) in iz Nemčije 12.598 stotov. V tržaškem železniškem prometu ima Čehoslovaška že nad štiri mesece prvo mesto med tujimi državami.

Iz naših organizacij.

Načelstvo trgovskega gremija v Ljubljani razglasa: V zadnjem času se čujejo v krogu naših trgovcev razne pritožbe, ki jih gremiju ni mogoče zasledovati in presojsati, ker se to dogaja v zasebnih pogovorih. Načelstvo gremija smatra za dolžnost, opozoriti te kroge, da se ne držijo v ozadju, ampak da mu predložijo svoje predloge, pritožbe in nasvete, ker je le-to poklicano, da štiti njihove interese. Vsak nasvet, ki naj pomore odstraniti kateresibodi nedostatke v trgovini, in vsak umesten predlog bo načelstvo uvaževalo in ga z veseljem pozdra-

vilo. Gotovo ima vsak iz skušnje kak praktičen predlog ali idejo, ki bi se mogla presoditi in uveljaviti, računata pa zato na uvidevnost in pomoč vsakega posameznika, ker le na ta način se more vsestransko proučiti položaj naše trgovine. Mesto da se tedaj pavšalno kritizira, naj skuša vsak doprinesiti svoj delež k skupnemu delu za napredek in procvit trgovine s koristnimi predlogi in nasveti. Načelstvo gremija vabi zato vse trgovce brez razlike, da mu pomagajo pri izvrševanju njegove težke naloge in da mu sporoče svoje pritožbe, da jih more proučiti in jim po možnosti ugoditi. Da more gremij dobiti temeljit in vsestranski pregled glede teh nedostatkov in da se mu omogoči z intervencijami na odgovornih mestih iste odstraniti, je predvsem potrebno, da se pavšalno ne kritizira, ampak da se mu sporoče čim bolj podrobneje vsi konkretni primeri zavlačevanja pri uradovanju, šikanoznih odredb in predpisov glede prometa in manipulacije pri javnih uradih, železnicah, pošti, brzojavu in telefonu, carinarnicah, denarnem prometu itd. in da mu grede vsi na roko s koristnimi predlogi in nasveti, kako te krivice odstraniti, oziroma preprečiti. Le tako bo mogoče ustreči vsem željam in raznim pritožbam.

Razno.

Posledice vpeljave stalne valute na ruskem denarnem trgu. Agencija Rosta poroča, da je upeljava stalne valute omajala neuradno borzo, tkzv. »črno borzo«. Cena zlatega denarja prejšnjega režima je padla na nominalno vrednost, tudi delar in šterling sta slabše kvotirana kakor po sedanjem uradnem in predvojnem tečaju.

Mesto tajnika za borzno razsodišče razpisuje Ljubljanska borza. Ponudniki naj navedejo dokaz o: 1. jugoslovanskem državljanstvu, 2. dosedanjim neoporečnosti, 3. dovršenih pravnih študijah, 4. sposobnosti za sodnijsko službo (dokaz o položenem praktičnem sodnijskem izpitu), 5. večletni sodni praksi posebno pri trgovskem sodišču, 6. znanju jezikov. Detajlirane ponudbe z navedbo referenc in zahtevkov do konca junija 1924. na tajništvo Ljubljanske borze za blago in vrednote, Kongresni trg št. 9, I.

Zastavna licitacija v Mariboru se vrši 9. julija 1924 v Zastavljalnici v Mariboru, Gosposka ulica 46 in sicer se bodo prodajali efekti št. 12.075 do 14.745 in dragocenosti št. 17.010 do 19.780, katere se ne preprišejo ali zamenjajo do 5. julija t. l. — Dne 7. in 8. julija ostane zavod zaprt za strankin promet.

Nameravani velesajem v Beogradu — se letos ne vrši. — V sled prejšnjega časa za pripremo velesajma v Beogradu se isti letos ne vrši.

Statistika brezposelnosti. — Na Poljskem je bilo po stanju dne 5. aprila t. l. 107.741 oseb brezposelnih, dočim jih je bilo dne 1. januarja t. l. le 67.581. Število je že v prvem mesecu naraslo na 100.530, doseglo dne 8. marca t. l. najvišje izmero 118.247, a je proti koncu meseca marca t. l. je padlo na 112.583. — V Avstriji se je število brezposelnih oseb, ki je znašalo koncem meseca januarja t. l. še 119.766, zniževalo od meseca do meseca in je znašalo koncem meseca aprila le še 84.180. Tekom meseca aprila je dobilo 22.730 brezposelnih oseb zopet primerno delo. — V Belgiji je bilo dne 5. aprila t. l. le 13.755 oseb brezposelnih, to je le približno 3,7% vseh pri bolniških blagajnah zavarovanih oseb. Brezposelnost je zadnje mesece stalno na isti višini, ker je bilo v mesecu februarju t. l. 3,8 in v mesecu marcu t. l. 3,58 vseh zavarovanih oseb brezposelnih. — Na Angleškem brezposelnih in konsumnih, 24 mlekarjskih, 25 nost izza jeseni prejšnjega leta stalno nazaduje. V septembru l. 1923. je znašala še 11,3%, koncem leta 9,7%, koncem aprila pa le še 7,5% v strokovnih zvezah včlanjenih oseb.

Sajenje sladkorne pese. V l. 1924. je v Evropi posajenih 1.993.000 ha zemlje s sladkorno peso, dočim je bilo l. 1923. posejanih s to peso le 1.634.000 ha. V naši državi je letos posajenih s sladkorno peso 45.000 ha, l. 1923. pa je bilo posajenih le 29.000 ha.

Zadružna zveza v Ljubljani je imela koncem leta 1923. 508 članic, od katerih

je bilo 267 kreditnih zadrug, 81 nabavkmetijsko-strojnih, 26 obrtnih, 17 raznih in ena osrednja zadruga. Te zadrage so imele koncem leta 1923. pri Zvezi 34 tisoč 694 deležev v znesku 86.735 Din.

Zaščita akcionarjev v Rumuniji. Po vesteh iz Bukarešte se namerava izdati nov zakon, ki naj bi štiti interese akcionarjev in akcionarskih manjšin proti veleakcionarjem in iz njihovih vrst izhajajočih upravnih svetov.

Nemške indeksne številke. Uradna indeksna številka za veletrgovino je znašala dne 3. junija t. l. 118,4 točk napram 120 točkam dne 27. maja t. l. Državna indeksna številka za preživljanje je bila dne 4. junija t. l. 1.13 biljonkratni mnogokratnik predvojnih cen. Povprečna indeksna številka v mesecu maju je bila 1,15, v aprilu pa 1,13.

Mariborska klavnica. Radi previsokih klavnih pristojbin in pristojbin za hladilnico so izvozniki začeli klati pri veleposestniku Veleju v Lajtersperku, a kljub temu ima mariborska mestna klavnica preobilo dela, ker sta Holandska in Avstrija glede živine navezana na Jugoslavijo, pa tudi Čehoslovaška je primorana sedaj nabavljati živino iz Jugoslavije.

Tržna poročila.

Mariborsko sejmsko poročilo (21. junija). — Dne 20. junija t. l. se je pripejalo na sejem 231 svinj in 3 koze. Prodajale so se po komadu, in sicer: 5 do 6 tednov stari prašiči po 137,50 do 225, 7 do 9 tednov stari po 250 do 300, 3 do 4 mesece stari po 650 do 700, 5 do 7 mesecev stari po 750 do 950, 4 do 10 mesecev stari po 1050 do 1200, 1 leto stari po 1500 do 1875 Din. 1 kg žive teže 15 do 17,50, 1 kg mrtve teže 20 do 23,75, koze komad po 250 do 350 Din. Prodalo se je okoli 140 komadov.

Tržne cene za meso v Ljubljani. (15. junija). Govedina: V mesnicah po mestu 20—26. Na trgu: 1 kg govejega mesa I. 23—25, II. 18,50—23. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 27,50—29, II. 25—27,50, 1 kg jeter 29—30, 1 kg pljuč 24—25. Svinjina: 1 kg prešičjega mesa I. 32,50, II. 30, 1 kg pljuč 14—15, 1 kg jeter 25—30, 1 kg slanine trebušne 25, 1 kg slanine, ribe in sala 29, 1 kg slanine mešane 27 do 27,50, 1 kg slanine na debelo 27 do 27,50, 1 kg ameriške masti 28—30, domače 35—40, 1 kg šunke (gnjati) 40 do 45, 1 kg prekajenega mesa I. 43, II. 30. Drobnica: 1 kg kostrunovega 18 do 20, 1 kg jagetne 25. Klobase: 1 kg krakovskih 56, debrecinskih 56, hrenovk 42, 1 kg pol prekajenih kranjskih 50 Din.

Cene za perutnino v Ljubljani. (15. junija). 1 piščanec majhen 22,50—25, večji 27,50—30, 1 kokoš 40—50, 1 petelin 40 do 45, 1 domač zajec majhen 10, večji 17,50 Din.

Cene za mleko, maslo, jajca in sir v Ljubljani. (15. junija.) 1 liter mleka 3 do 4, 1 kg surovega masla 50, 1 kg masla 50, 1 kg bohinskega sira 56—60, 1 kg sirčka 12, eno jajce 1—1,25 Din.

Tržne cene za meso v Mariboru. 1 kg govejega mesa I. 25—27, II. 22—24, III. 19—21. Teletina: 1 kg teletine I. 25—27, II. 19—24, 1 kg jeter 20, 1 kg pljuč 15. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 25—35, 1 kg sala 32,50—34, 1 kg jeter 14—15, 1 kg sveže slanine 30—35, 1 kg papricirane 36, 1 kg prekajene 36—37,50, 1 kg masti 32,50—37, 1 kg prekajenega mesa 41—48, 1 kg šunke 48—55. Drobnica: 1 komad kozliča 100. Klobase: 1 kg krakovskih 50, debrecinskih 31, brunšviških 25—26, hrenovk 35, kranjskih 48, 1 komad prekajenih 6—7 Din.

Cene za perutnino v Mariboru. (15. junija). 1 piščanec majhen 18, 1 piščanec velik 36, 1 kokoš 40—65, 1 raca 40, 1 gos 75, 1 puran 120 Din.

Cene za mleko, maslo, sir, jajca v Mariboru. 1 liter mleka 3,50—4, 1 liter smetane 15—18, 1 kg surovega masla 44 do 46, 1 kg masla, kuhanega 50, 1 kg ementalkega sira 150, 1 kg polematalkega 70, trapistnega 30—35, grojskega 35, tišitskega 35, 1 kg parmazana 150, 1 kos sirčka 5—9, 1 jajce 1,25—1,50.

Zagrebski trg z usnjem in kožami. (17. t. m.). Zaradi baisse na zunanjih trgih padajo cene sirovim kožam tudi pri nas. Trgujejo se: goveje kože, dalmatinske in bosanske 13—14 Din, lahke različne 15—16 Din, težke 17—18 Din, telečje največ po 30 Din za kilogram. Isto tako nazadujejo cene izdelanim kožam, osebno vache-podplatom. Cene: jermen-

ski kruponi 110 Din; vache-kruponi, lahki 75—78, težki 82—85; vache-polive, lahke 58—60, težke 64—66, vratovi 43—45, likanee (blank), črni 70; kravje usnje, žolto 100—105, črno 98 do 102 Din za kilogram; kravji boks 18—20; telečji boks, črni, A 27—28, B 25—26, C 23 do 24, barvani 36—38 Din za kvadratni čevelj; jermena, domača Ia. 140—145, II. 135—140 Din za kilogram.

Gibanje cen v Belgiji. — Indeksna številka za trgovino na drobno je izkazala dne 15. januarja 1923 — 383, dne 15. januarja 1924 — 480, dne 15. februarja t. l. 495, dne 15. marca t. l. 510 in dne 15. aprila t. l. 508 točk. — V glavnem mestu (Bruselj) je indeksna številka za približno 20 točk višja.

Razglednice

vseh vrst, pisemski, kancelijski, konceptni, trgovski, svilen, krep, gladilni, stekleni, ovojni, maščobni, pergament, kredenci in tafet (barvani) papir, papirne servije, vpisalne knjižice, nolese ter barvice priporoča

veletrgovina Osvald Dobeic, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 9.

Dobava, prodaja.

Dobava raznega olja. — Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 25. junija t. l. ponudbe glede dobave strojnega, cilindrskega, vulkanskega in dinamita-olja.

Prodaja lesa. — Direkcija šum v Sarajevu bo prodala dne 10. julija t. l. približno 25.000 kubičnih metrov iglastega lesa na panju.

Dobava preje za mašenje. — Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 10. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 3000 kg preje za mašenje (kudeljca za zaptivanje).

Dobava cinkove in pocinkane pločevine. — Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 10. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 1000 kg cinkove pločevine in 6000 kg pocinkane pločevine.

Dobava pločevine. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 9. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 1.450 kg medene in 2.000 kg bakrene pločevine.

Dobava konoplje za mašenje. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 7. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 10.000 kg konoplje za mašenje.

Dobava svinca za plombe ali svinčenih plomb. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 3. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 4000 kg svinca za plombe ali 4000 kg gotovih svinčenih plomb.

Dobava železne pločevine. — Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 10. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 104.000 kg železne pločevine.

Dobava loja. — Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 11. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 1500 kg loja.

Dobava gumi-arabika. — Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 11. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 8000 kg gumi-arabika v zrnih.

Dobava krp in preje za čiščenje. — Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 11. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 10.000 kg krp in 10.000 kg preje (kučine) za čiščenje.

Dobava raznega orodja. — Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 12. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznega materijala.

Dobava ur za merjenje brzine. — Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 11. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 35 kompletov ur za merjenje brzine (sistem Haus-hälter).

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Nedvomni znaki

»Pravega :FRANCKOVEGA : kavnega pridanaka« in sicer: ime »Franck« in »kavni mlinček« izražajo se posebno na novi, rjavo-modrobeli etiketi za zabožke. — »Pravi :FRANCK : z mlinčkom« je nenadkriljiv v aromi, okusu in izdatnosti. —

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

v Ljubljani.

STANJE VLOZENEGA DENARJA preko 90 milijonov dinarjev ali 360 milijonov kron.

SPREJEMA VLOGE na hranilne knjižice in lekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

ZLASTI PLACUJE za vloge proti dogovorjeni odpovedi v lekočem računu najvišje mogoče obresti.

JAMSTVO za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kakor kjerkoli drugod, ker jamči za nje poleg lastnega hranilničnega premoženja še

mesto Ljubljana

z vsem premoženjem in davčno močjo. Ravno radi tega nalagajo pri njej tudi sodišča denar mladoletnih, župni uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je

denar popolnoma varen.

TVRDKA

A. VOLK

LJUBLJANA

Veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

priporoča iz svoje zaloge

vse vrste pšenične

moke najboljših

banaških

mlinov,

otrobe, koruzne

in ajdove izdelke, kašo,

ječprenj, nadalje pšenico,

koruzo, oves, fižol

in druge

poljske pridelke.

Telefon štev. 449.

Brzjavljavi: VOLK.

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Med

na prodaj

1300 kg (1100 kg ajdovega in 200 kg akacijevega)

Štefan BAKAN

Nedelica, p. Turnišče

(Prekmurje)

TISKARNA „MERKUR“

Trg.-ind. d. d.

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva ulica št. 13.

Tiska časopise, posetnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah

Lastna knjigovoznica

Telefon št. 552
Račun pri poš. ček. zavodu št. 13.108

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špicerijsko blago

raznovrstno žganje moko

in deželne pridelke raznovrstno

rudniško vodo

Lastna pražarna za kavo in mlin da dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Hiša in gostilna

Enonadstropna hiša s staro gostilno, pripravna tudi za vsako drugo obrt, ob deželni cesti, v bližini železniške postaje v Kočevju, se prodaja. K hiši spada: gospodarska poslopja, lep sadni vrt, njive, travniki in gozd. — Pojasnila daje tiskarna J. Pavliček v Kočevju.

Tančica za krste

okraski, mrlvaški čevlji, žepni robci, razni trakovi, vezena, čipke, nogavice, otroške čepice, sukanec, modere, vilice in verige, vezalke, pavola kvačkanec D. M. C., prejca za vezenje, elastika, podpečniki »Eterna« in razni gumbi vedno v veliki izbiri pri tvrdki Osvald Dobeic, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Priporočamo:

Jos. Petelinc

LJUBLJANA,

Sv. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji v vseh opremah Gritzner, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, listotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme. En gros!

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristinega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Naročajte in razširjajte

„TRGOVSKI LIST“!

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikele.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, II. nadstr.